

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhan* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

Saygılarımla.

Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 23'üncü maddesi ile Avrupa Sosyal Şartı ve Anayasa'nın 2, 49 ve 55'inci maddeleri; çalışanların **insan onuruna yaraşır bir yaşam düzeyini** güvence altına alacak ücret hakkını devlete açık bir ödev olarak yüklemektedir. Buna karşın Türkiye'de uzun süredir uygulanan asgari ücret politikaları, bu anayasal ve uluslararası yükümlülüklerle bağdaşmamaktadır.

2025 yılı için net asgari ücret 22.104 TL olarak belirlenmiş; ancak yıl içinde tek bir artış yapılması, yüksek enflasyon koşullarında bu ücreti hızla eritmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi tarafından TBMM'ye sunulan "Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kurulması ve İşleyişi Hakkında Kanun Teklifi"nin gerekçesinde, yalnızca 2025 Ocak-Eylül döneminde resmi enflasyonun %25,43 olduğu, bu nedenle 22.104 TL'lik asgari ücretin reel değerinin yaklaşık 16.483 TL'ye gerilediği tespit edilmektedir. Aynı metinde, 2025 Kasım ayı itibarıyla dört kişilik bir aile için **açlık sınırının 29.828 TL**, yoksulluk sınırının ise 97.159 TL'ye ulaştığı; bekar bir çalışanın yalnızca kendi yaşam maliyetinin dahi aylık 38.752 TL olduğu belirtilmektedir. Buna göre asgari ücret, bırakın yoksulluğu, **açlık sınırının dahi çok altında** kalmaktadır.

Bu tabloya rağmen, 1 Ocak 2026 itibarıyla net asgari ücretin 28.075 TL olarak uygulanacağı tarafınızca açıklanmıştır. Mevcut 22 bin TL civarındaki ücretle kıyaslandığında yaklaşık 6 bin TL'lik bu artış, oran itibarıyla yüzde 27 civarında görünse de; **en güncel açlık sınırı verileri dikkate alındığında** yeni asgari ücretin yine açlık sınırının altında kaldığı anlaşılmaktadır. 29.828 TL'lik açlık sınırı baz alındığında 28.075 TL'lik asgari ücret,

şimdiden açlık sınırının yaklaşık 1.753 TL altındadır ve bu fark, 2026 yılı boyunca beklenen enflasyonla birlikte daha da açılacaktır. Başka bir ifadeyle, iktidar tarafından “müjde” olarak duyurulan rakam, milyonlarca işçi ve ailesi için yalnızca **açlık koşullarının resmen tescili** anlamına gelmektedir.

Asgari ücret yalnızca nominal artışlarla değil; **döviz, altın ve milli gelir içindeki emek payı** açısından da ciddi şekilde erimekte, 2002’de bir asgari ücretle 1,53 Cumhuriyet altını alınabilirken bugün bunun 0,61’e gerilediği; 2004’te 17 gram altına denk gelen aylık ücretin bugün yaklaşık 4 gram seviyesine düşmektedir. Asgari ücret, giderek bir “taban ücret” olmaktan çıkmış; özel sektörde ve kamuda milyonlarca emekçi için fiili **“ortalama ücret”** haline gelmiştir. Öğretmenler gibi nitelikli mesleklerde dahi maaşların asgari ücrete oranının yıllar içinde dramatik biçimde düştüğü ifade edilmektedir.

Ayrıca, asgari ücretin tespitinde **yalnızca bekar işçi varsayımının** esas alınmasının, Avrupa Sosyal Şartı’nın asgari ücrete ilişkin hükümleriyle de bağdaşmadığı; işçinin ailesinin de hesaba katılması gerekir. Mevcut Asgari Ücret Tespit Komisyonu yapısında hükümet ve işveren temsilcilerinin birlikte oy kullandığı durumda işçi tarafının iradesinin fiilen etkisiz kaldığı; komisyon kararlarının yargı denetimine kapalı olmasının demokratik meşruiyet sorunu yarattığı ifade edilmekte, TÜİK tarafından hazırlanacak **“Ücretliler Geçim Endeksi”** ile asgari ücretin, en az asgari geçim ücretine eşit olacak şekilde, veri temelli ve şeffaf biçimde belirlenmesi önerilmektedir.

Bu çerçevede; bir yıldır 22 bin TL düzeyinde olan asgari ücretin, resmi enflasyon, açlık-yoksulluk sınırları ve yaşam maliyetleri gözetilmeden yalnızca 28.075 TL’ye yükseltilmesi; Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin **sosyal hukuk devleti** niteliğiyle, Anayasa’nın 55’inci maddesiyle ve Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle açık biçimde çelişmektedir. Asgari ücretin belirlenmesinde hangi **hesaplama yöntemlerinin kullanıldığı**, hangi veri setlerinin esas alındığı, Asgari Ücret Tespit Komisyonu’nun hangi bileşim ve yetkilerle çalıştığı ve CHP’nin TBMM’ye sunduğu kanun teklifinde yer alan bilimsel ölçütlerin neden dikkate alınmadığı kamuoyunun ve özellikle milyonlarca asgari ücretlinin cevap beklediği sorulardır.

Bu nedenlerle aşağıdaki soruların yanıtlanması zorunluluğu doğmuştur.

SORULAR

- 1 Ocak 2026 itibarıyla net asgari ücretin 28.075 TL olarak belirlenmesinde **hangi resmi veri setleri** kullanılmıştır? TÜİK'in açlık ve yoksulluk sınırı hesaplamaları, yaşam maliyeti çalışmaları, ücretliler için ayrı bir geçim endeksi ya da benzeri göstergeler bu hesaplamaya dahil edilmiş midir?
- 2025 Kasım ayı itibarıyla dört kişilik bir aile için açlık sınırı 29.828 TL olarak açıklanmışken, asgari ücret neden açlık sınırının **altında** bırakılmıştır? Açlık sınırı verileri Bakanlığımıza ya da Asgari Ücret Tespit Komisyonu'na resmi olarak sunulmuş mudur? Sunuldu ise, bu veriler karşısında bile 28.075 TL rakamında ısrar etmenin gerekçesi nedir?
- Asgari ücret hesaplanırken **bekar işçi varsayımı** mı esas alınmıştır? Eğer öyleyse, işçinin ailesinin barınma, beslenme, eğitim, sağlık ve ulaşım giderleri hangi gerekçeyle hesaplama dışında tutulmuştur? Asgari ücretle çalışan ve en az bir çocuk sahibi olan kaç işçi bulunduğu dair güncel bir çalışmanız var mıdır?
- CHP Grubu tarafından TBMM'ye sunulan "Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kurulması ve İşleyişi Hakkında Kanun Teklifi"nde öngörülen "**Ücretliler Geçim Endeksi**" ve "asgari geçim ücreti" kavramları; Bakanlığınızın teknik çalışmalarında ya da Komisyon gündeminde ele alınmış mıdır? Eğer alınmadıysa, milyonlarca ücretlinin geçim gerçekliğini daha sağlıklı yansıtacak bu tür bilimsel göstergelerin kullanılmasına neden karşı çıkılmaktadır?
- Aynı kanun teklifinde; asgari ücretin **asgari geçim ücretinden az olamayacağı** ve verimlilik, kişi başına gelir artışı ile ekonomik büyüme oranlarının da dikkate alınacağı belirtilmektedir. 2025 ve 2026 yılları için öngörülen büyüme ve verimlilik artışı verileri, 28.075 TL'lik asgari ücret hesaplamasında hangi katsayılarla kullanılmıştır? Emek gelirlerinin milli gelir içindeki payının yıllara göre değişimine dair değerlendirme Komisyon'da yapılmış mıdır?
- 2002'den 2025'e kadar olan dönemde asgari ücretlinin **döviz ve altın karşısındaki** kaybına ilişkin CHP kanun teklifinde yer alan veriler, Bakanlığınızca teyit edilmiş midir? Asgari ücretlinin birikim yapma imkanının neredeyse tamamen ortadan kalktığı bu tablo karşısında, 28.075 TL'lik yeni rakamın "refah artırıcı" olduğuna dair somut hangi ekonomik argümanlara sahipsiniz?
- Asgari ücretin fiilen bir "**ortalama ücret**" haline geldiği, özel sektörde ve kamuda milyonlarca çalışanın asgari ücrete yakın rakamlarla ücretlendirildiği Bakanlığınızın da

- bilgisi dahilinde midir? 28.075 TL'lik asgari ücretin, başta öğretmenler, sağlık çalışanları ve diğer kamu görevlileri olmak üzere ücret skalasının tamamı üzerinde yaratacağı baskıya ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır?
8. Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun mevcut yapısında hükümet ve işveren temsilcilerinin oy çokluğu ile karar alabilmesi, işçi temsilcilerinin iradesini **fiilen etkisiz** bırakmaktadır. 28.075 TL'lik karar alınırken işçi temsilcilerinin oyu ne yönde olmuştur? İşçi temsilcilerinin karşı oy veya şerhleri kamuoyuyla neden şeffaf biçimde paylaşılmamaktadır?
9. CHP kanun teklifinde Komisyona **bağımsız akademik üyelerin** katılması, kararların veri temelli ve şeffaf hale getirilmesi öngörülmektedir. Bakanlığınız bugüne kadar bu yönde bir reform çalışması hazırlamış mıdır? Komisyon toplantılarının kamuya açık ve canlı yayınlanmasına neden karşı çıkmaktadır?
10. Türkiye, asgari ücrete ilişkin ILO'nun 131 sayılı sözleşmesini hâlen onaylamamıştır. 28.075 TL'lik asgari ücretin belirlendiği süreç, 131 sayılı sözleşmenin öngördüğü ölçütlere göre değerlendirildiğinde hangi açılardan eksik veya yetersiz kalmaktadır? Bu sözleşmenin onaylanması konusunda Bakanlığınızın güncel bir takvimi var mıdır?
11. Açıklanan yeni asgari ücretin **yıllık enflasyon hedefi ve gerçekleşme tahminleri** ile ilişkisine dair bir etki analizi yapılmış mıdır? TÜİK'in resmi enflasyon tahmini ile bağımsız araştırma kuruluşlarının tahminleri arasındaki farklar dikkate alınmış mıdır? Gerçekleşen enflasyon, hedeflenen enflasyonu aşarsa 2026 yılı içinde asgari ücrete **ek bir artış** yapılması yönünde bağlayıcı bir taahhütte bulunmayı düşünüyor musunuz?
12. Asgari ücretin belirlenmesinde **bölgesel farklılıklar** (kira düzeyleri, gıda fiyatları, ulaşım giderleri vb.) hiç hesaba katılmakta mıdır? Örneğin büyükşehirlerde, özellikle de İstanbul, Ankara ve İzmir'de kira ve yaşam maliyeti ortalamaları; 28.075 TL'lik asgari ücretin, tek başına konut giderini dahi karşılamaktan uzak olduğunu göstermektedir. Bu konuda Bakanlığınızın il bazlı bir çalışma veya harita çalışması var mıdır?
13. Asgari ücretteki artışın **işsizlik oranları** ve kayıt dışı istihdam üzerindeki etkilerine dair bir rapor hazırlanmış mıdır? Varsa bu rapor kamuoyuyla paylaşılacak mıdır? Asgari ücret artışını gerekçe göstererek işçi çıkaran veya işçileri kayıt dışına iten işverenlere karşı hangi denetim ve yaptırım mekanizmaları işletilmektedir?
14. CHP'nin kanun teklifinde, Komisyonun yılda en az dört kez toplanması ve tüketici fiyat endeksindeki belirli eşiklerin aşılması halinde **otomatik toplantı ve güncelleme** mekanizmaları öngörülmektedir. 28.075 TL'lik asgari ücret belirlenirken,

fiyatlar genel seviyesindeki hızlı artış karşısında yılda tek seferlik belirleme pratiğini sürdürmenin gerekçesi nedir? 2026 yılı boyunca bu rakamı güncellemek için hangi objektif eşik veya göstergelere bakmayı planlıyorsunuz?

15. Son olarak; Bakanlığınız, CHP Grubu'nun hazırladığı "Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kurulması ve İşleyişi Hakkında Kanun Teklifi"nde yer alan; işçi ve ailesini esas alan asgari ücret tanımı, TÜİK tarafından hazırlanacak Ücretliler Geçim Endeksi, bağımsız akademik üyelerin komisyona katılımı, komisyon kararlarının yargı denetimine açılması, toplantıların kamuya açık ve şeffaf yürütülmesi gibi düzenlemelerin hangilerine **katılmakta**, hangilerine **karşı çıkmaktadır**? Her bir unsur için ayrıntılı gerekçeleriyle birlikte kamuoyunu bilgilendirmeyi düşünmekte misiniz?